

OKVIRNE MOGUĆNOSTI UREĐENJA PODRUČJA SALADINKA – SV. MARTIN (Studija)^(a)

**Amorino Poropat
Pavlo Ružić**

Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč

Izvod

Sjeverna morska obala grada Poreča u okruženju prirodnih vrednosti šume, livada i oranica (55ha) je planovima šireg područja namenjena za razvoj turističkog naselja. Provedena su istraživanja predmetnog područja putem "Studije područja Saladinka – Sv. Martin" u uvjetima implementacije ugostiteljsko turističkih sadržaja u okruženje prirodnih vrijednosti autohtonog bilja. Svrha ovog rada je doprinos efikasnijoj, humanijoj i preciznijoj provedbi planske dokumentacije turističkog područja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija. Metodologija istraživanja naslovne teme bila je oslonjena na rad u kabinetu i na terenu. Dozvoljeno opterećenje prostora (optimalna površina zemljišta) temelji se na broju nezaposlenih djelatnika koji su prognozirani za određeno vremensko razdoblje, kao i na broju djelatnika koje pokrivaju parcele s građevinama. Upotreba poljoprivrednih površina za razvitak određenih djelatnosti (ugostiteljstva, turizma, usluga i slično), može biti u uvjetima planiranja zona djelatnog područja radi osiguranja pune zaposlenosti domicilnog stanovništva.

Ključne reči:

Turističko područje, optimalna površina zemljišta, zona, planska površina

UVOD

Uređenje turističkog područja je istraživalo i obrađivalo više autora. Jedni s aspekta valorizacije prostora namjena turizma i turistička izgradnja: Poropat i sur. (1992:100 - 104), Radnić (1992: 32-35), Sila (1992: 56-64), Vujević (1992: 64-75)... Drugi u klasifikaciji turističkih atrakcija: Kušen (2001: 1-14), Cetinski i Kušen (2000: 95-107)..., a neki i provedivo kroz urbanističke planove: Hotelsko turističko naselje Vilas Špadići (1968), turističko naselje Valkanela (1971), Autokamp Koversada (1975), Turističke zone Lanterna (1982) i dr. U ovom radu grupa autora izradila je Studiju područja Saladinka – Sv. Martin, Poropat i sur. (2000: 1-129) uz pretpostavku da je na istaknutom području moguće razviti moderni turizam i komplementarne djelatnosti u skladu s odredbama Prostornog plana općine Poreč (1992).

Osnovni cilj Studije bio je predstaviti okvirne mogućnosti takvog razvoja u cjelogodišnjem poslovanju. Rezultati istraživanja u pojedinim poglavljima su međuovisni i čine integralnu cjelinu u načinu uređenja turističkog područja.

.....
(a) Članak je objavljen na engleskom jeziku u časopisu *Hotel-link*. 1 (2003), Beograd.
Posebna recenzija: Originalni naučni rad

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PROSTORA

Analizom stanja u prostoru na području Saladinka – Sv. Martin obrađeni su tekstualno, tablično i grafički osnovni pokazatelji: fizičko stanje u prostoru, dokumentacija prostora i infrastruktura i promet, Poropat (2000: 3-24). Za potrebe ovog rada iznose se neki dijelovi prvog i drugog istaknutog stanja prostora. Prostor Saladinka – Sv. Martin nalazi se na sjevernom dijelu Grada Poreča. Ono u cijelosti pripada prostranom niskom valovitom ravnjaku s blago zaobljenim i relativno niskim reljefnim formama (30-100 m relativne visine). Ima razvedenu, pristupačnu i nisku obalu. Geomehaničke i mikro-seizmičke karakteristike očituju se u tlu koje je sastavljeno od vapnenca i debljih dolomita s nakupinama zemlje crvenice. Područje se nalazi u potresnoj zoni s intenzitetom VII stupnja MSK – 64 ljestvice, Čaušević (2001:235). Nisko i visoko raslinje čine crnika i makija, šume primorskog bora i pinije, te ostaci starih šuma hrasta, graba, klena i brijesta. Klima ima mediteranske karakteristike. Od raznih kategorija zemljišta najviše je šumovitog predjela 31,92%, te pašnjaka 29,10%, a najmanje livada sa 0,93% površine, (tab. 1). Posebice je utvrđena veličina pomorskog dobra u površini od 1,62 ha.

Tablica 1. Kategorije zemljišta

R. b.	Kategorija	Površina (m ²)	Površina (ha)	%
1.	Pašnjak	156.616	15,66	29,10
2.	Oranica	74.467	7,45	13,84
3.	Šuma	171.745	17,17	31,92
4.	Livada	5.005	0,50	0,93
5.	Voćnjak – vinograd	46.311	4,63	8,61
6.	Kuća –dvorište	12.810	1,28	2,38
7.	Šuma – pašnjak, livada	18.691	1,87	3,47
8.	Oranica – pašnjak, voćnjak, vinograd	16.048	1,61	2,98
9.	Put	24.035	2,40	4,47
10.	Obala	12.380	1,24	2,30
	Ukupno	538.108	53,81	100,00

Izvor: Poropat (2000:7)

Dokumentacija prostora obuhvaća programe, te urbanističke i prostorne planove kojima se oslikava namjena i oblikovanje parcela okvirnog područja. Za predmetno područje posebice se ističe Prostorni plan općine Poreč (1992), jer utvrđuje namjenu turističkog naselja kojeg treba detaljno razraditi uz prethodno studijsko istraživanje.

STANOVNIŠTVO I ZAPOSLENOST GRADA POREČA I NJEGOVOG PODRUČJA SALADINKA - SV. MARTIN

Stanovništvo je važna odrednica ekonomskog života i razvoja svake zemlje. Prema definiciji, stanovništvo je skup osoba na određenom prostoru u trenutku popisa u kojem svaka osoba sudjeluje sa svojim posebnim obilježjima (demografskim, ekonomskim, zdravstvenim, socijalnim i drugim).

To je specifičan skup osoba čija pojedinačna obilježja čine osnovicu za pojedine strukture stanovništva. U studiji su cjelovito obrađena četiri međunaslova: pokazatelji o stanovništvu, prognoza stanovništva 1999.-2020., struktura zaposlenosti i raspoloživa radna snaga, Bušelić (2000: 25-40). Ukazuje se na neke bitne pokazatelje o prirodnom kretanju i ukupnoj zaposlenosti stanovništva. Iz pokazatelja je vidljivo da stopa prirodnog prirasta ima tendenciju smanjenja, pa se pretpostavlja nastavak smanjenje nataliteta i prirodnog priraštaja u prvom desetljeću 2020. No imajući na umu populacijsku politiku i budući gospodarski rast u drugome desetljeću očekuje se da će natalitet više doprinijeti rastu prirodnog priraštaja stanovništva Grada. S obzirom na iznijete činjenice prognozira se prosječna godišnja stopa rasta nataliteta od 11.9 ‰, koja će u vremenu od 21 godine povećati stanovništvo za 4912 osoba dok će stopa mortaliteta od 8.9 ‰ prosječno godišnje u istom naznačenom razdoblju umanjiti za 3674 osobe. Odnos ovih dviju veličina daje pozitivnu stopu prirodnog prirasta od 3.0 ‰, kojom se ukupno uvećava stanovništvo za 1238 ili 6.3 ‰ tj. 0.28 ‰ prosječno godišnje. (tab. 2).

Tablica 2. Pokazatelji prirodnog kretanja stanovništva Grada Poreča u razdoblju 1971.-2020.

Razdoblje	Stope prirodnog kretanja 1000 stanovnika u Gradu Poreču		
	Natalitet	Mortalitet	Prirodni prirast
1971-1975	14,9	11,2	3,8
1976-1980	16,7	10,7	6,0
1981-1985	15,8	10,6	5,1
1986-1990	14,4	10,6	3,8
1991-1995	13,9	10,5	3,4
1996-1999	12,8	9,6	3,2
2000-2020	11,9	8,9	3,0

Izvor: Bušelić (2000:35)

Migracijski saldo je druga značajna determinanta kretanja stanovništva. Kako je grad Poreč imigracijsko područje i posljednjih je godina izrazito opterećen imigrantima u radnoj dobi u budućnosti se očekuje njezin blaži rast. Predviđa se da će u razdoblju 1999-2020 migracijski saldo povećati ukupan broj stanovništva za oko 2000, što predstavlja porast od 10.2 ili prosječno godišnje 0.45%. Temeljem prirodnog prirasta i migracije ukupan porast stanovništva grada Poreča iznosi 16.5% ili prosječno godišnje 0.75% pa je time predviđeni broj ukupnog stanovništva od 22893 u 2020 godini. Prognozirani rast daleko je umjereniji u odnosu na ranija razdoblja, posebice na području imigracije.

To je i razumljivo jer područje naselja Poreč u nekim dijelovima je prenaseljeno. Uz to očekuje se promjena strukture ponude rada, veličine poduzeća i vlasništva za što će radne snage biti dovoljno. Demografski okvir unutar kojeg se određuje radna snaga jednoga društva je radni kontingent ili radno sposobno stanovništvo. Radnu snagu (statistički aktivno stanovništvo) čine svi registrirani zaposleni i nezaposleni koji aktivno traže posao. Polazeći od navedene definicije, veličinu raspoložive radne snage grada Poreča (na dan 31.03.1999.) čine 8.272 zaposlenih i 1.120 nezaposlenih, ili 9.472 aktivnih stanovnika. (tab. 3). Radna snaga koju se prognozira za grad Poreč u 2.020. godini činit će cca 12.000 zaposlenih i 1.500 nezaposlenih, ili ukupno 13.500 aktivnih stanovnika.

Tablica 3. Kretanje ukupne zaposlenosti Grada Poreča, bivše općine Poreč i Županije istarske u razdoblju 1991.-1999.

Godine	Grad Poreč	Bivša općina Poreč	Istarska županija
1991	5790	8641	72264
1992	4632	6913	89725
1993	5190	7748	68034
1994	6295	9621	63742
1999	8272	11346	74400

Izvor: Bušelić (2000:36)

MOGUĆNOSTI GOSPODARSKO TURISTIČKE PONUDE

Kroz pet međunaslova : opseg struktura i prostorni raspored turističke ponude bivše općine Poreč, ponuda u trgovini, rekapitulacija opsega strukture i prostornog rasporeda turističke ponude i turistička ponuda na području bivše općine Poreč krajem dvadesetog stoljeća, Ružić (2000: 41-55) i idejna koncepcija razvoja turizma na lokalitetu Saladinka – Sv. Martin, Krajnović (2000: 56-86) obrađena je turistička ponuda bivše općine Poreč.

Tablica 4. Usporedni pregled osnovne turističke ponude i njeno korištenje za bivšu općinu Poreč

Vrste objekata	Kapaciteti 1986. god. (postelja)	Kapaciteti 1996. god. (postelja)	Ostvarena noćenja 1986. god.	Ostvarena noćenja 1996. god.	Prosjek noćenja 1986. god.	Prosjek noćenja 1996. god.
Hoteli	13.978	16.467	2.098.349	1.116.245	150,1	67,8
Turistička n.	11.076	9.084	1.192.000	713.828	107,6	78,6
Odmarališta	3.417	150	604.321	24.151	176,8	161,0
Kampovi	54.800	55.600	4.124.930	2.082.942	75,3	37,5
Privatne s.	5.800	1.792	426.000	117.919	73,4	65,8
Ukupno	88.294	83.093	8.445.600	4.055.085	95,6	48,8

Izvor: Ružić (2000:55)

Pod turističkom ponudom u širem smislu podrazumijeva se turističko gospodarstvo i ostale gospodarske djelatnosti koje sudjeluju u zadovoljavanju turista. Dok se ponudom u užem smislu smatra ponuda što je u osnovi čini uslužna djelatnosti turističkog gospodarstva. Iznose se neki bitni pokazatelji usporedbe osnovne turističke ponude i njezino korištenje (tab. 4). Iz tablice se može očitati raspon od deset godina koji bilježi znatan pad turističkih noćenja u 1996. godini, što upućuje na preispitivanje dosadašnje prakse "masovni turizam" u profinjeniju turističku ponudu. "Turizam prožima niz turističkih ponuda materijalne proizvodnje od grubih oblika (građevina) do priručnih naprava finih valnih vibracija (mobitela) u funkciji sve osjetljivijeg i izbirljivijeg tržišta", Poropat i Ružić (1999: 224). U među naslovu idejne koncepcije razvoja turizma obrađeni su podnaslovi: pristup problemu, turistička ponuda, što je to održivi turizam i kako treba izgledati područje Saladinka Sv. Martin kao turistička destinacija, vizija i koncept razvoja turističke ponude, zašto je ovaj lokalitet nužno sagledati kao integralnu turističku destinaciju, kako prostorno i arhitektonski osmisлити destinaciju, mogući modeli razvoja turizma na lokalitetu Saladinka – Sv. Martin, upravljanje marketinškim programom, financijske mogućnosti, te posljednje od ideje do realizacije. Obradena su druga i vlastita istraživanja autorice (Krajnović) koja daje smjernice razvoja komplementarnih djelatnosti u turizmu, vodeći računa o očuvanju i valorizaciji autohtonih osobitosti i najvišim standardima i kategorijama usluga i roba, kao usluge smještaja, prehrane, zabave, razonode, sporta, animacije, te niz drugih programa za cjelogodišnje poslovanje.

OGRANIČAVAJUĆI FAKTORI - ZAŠTITA OKOLIŠA

Ograničavajući faktori obrađeni su kroz sedam podnaslova: Opis prostora i prirodnih resursa, naselja, obala, arheološka nalazišta, ekološki činitelji ograničenja korištenja prostora, prenamjena tla i razvoj gospodarskih djelatnosti, Bratović (2000: 87-96). Analizom ekoloških prostornih i prirodnih činioca korištenja prostora na području Saladinka – Sv. Martin izdvajamo slijedeće ograničavajuće činitelje korištenja navedenog prostora, odnosno njegove prenamjene: kvaliteta tla - posebno duboke crvenice i antropogenizirana tla koje su jedno od najkvalitetnijih poljoprivrednih tala zapadnog priobalja Istre; vodopropusna geolitoška podloga od gromadnog krednog vapnenca, odnosno rizik od zagađenja podzemnih voda i mora; očuvanje šuma i šumskih ekosustava koje čine značajni dio područja; plitka dubina mora u uvali Sveti Martin, odnosno osjetljivost ekosistema mora uvale na zagađenja komunalnim otpadom i agrokemijskih polutanata; te moguća arheološka nalazišta u na kopnu i podmorju. Utvrđena su ograničenja za izgrađivanje prostora, kao smjernica "većeg udjela poljoprivrednih i šumskih površina unutar zahvata građevinskog područja" - Bratović (2000:94).

DOZVOLJENO OPTEREĆENJE PROSTORA I ZONE OPTIMALNE I ETAPNE ORGANIZACIJE PROSTORA

Dozvoljeno opterećenje prostora (optimalna površina zemljišta) temelji se na broju nezaposlenih djelatnika koji su prognozirani za određeno vremensko razdoblje, te na broju djelatnika koje pokrivaju parcele s građevinama.

Istraživanjem područja bivše općine Poreč, utvrđena je prosječna površina parcele poslovnih sadržaja, koja za apartmanska naselja iznosi 3,8 ha/djelatniku., a za gradske poslovne prostore 33,75 m²/djelatniku. Prema prognozi rasta stanovništva 1998.-2020., za grad Poreč utvrđena je količina nezaposlenih osoba, pa se ista može planirati s nešto više od jedne petine za područje Saladinka – Sv. Martin. Odnos djelatnih struktura se očekuje u omjeru turističke: gradske = 1:4. Broj turističkih djelatnika bio bi 66, a broj gradskih djelatnika 264 ili ukupno 330 djelatnika.

Umnožak broja djelatnika i pripadajuće namjenske površine utvrđuje veličinu zona buduće izgradnje. Broj postelja može se rasporediti u nekoliko zona prema obilježjima konfiguracije i prirodnih karakteristika terena, tako da se dozvoljeno opterećenje nalazi u rasponu od 1500 –3000 postelja, a obuhvaća manju polovičnu površinu predmetnog područja, Poropat (2000:97-103).

ZONE OPTIMALNE I ETAPNE ORGANIZACIJE PROSTORA

Temeljem postavljenog cilja Studije, te determinirajućih čimbenika, rezultata istraživanja i postojećeg stanja, područje Saladinka - Sv. Martin s rubnim dijelom prema Poreču mogla bi se rasporediti u 6 zona: A) Polivalentna zona, B) Upravno servisna zona, C) Rekreacijsko zdravstvena zona, D) Agroturistička zona, E) Rezidencijalno turistička zona, F) Sportsko zdravstvena zona, G) Maritimna zona i H) Obilaznica (sl.1). Utvrđene zone s aspekta studijskih smjernica usmjere su na zdravstveni turizam u rehabilitaciji djelatnika, te animacije i rekreacije ostale populacije Poropat (2000: 104 - 107).

SMJERNICE DALJNJIH AKTIVNOSTI

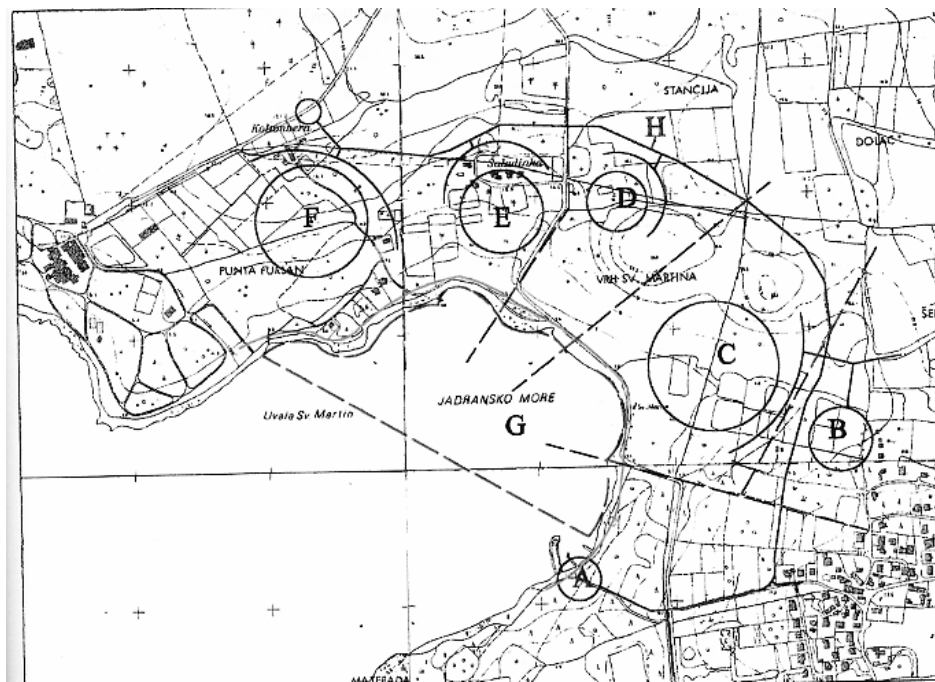
Smjernice shematski obrađuju tri međunaslova: koraci u provedbi projekta, praćenje ostvarivanja cilja projekta – Šehanović (2000: 108-109); te metode i smjernice za izradu prostorno planske dokumentacije – Poropat (2000: 110-116).

Koraci u provedbi projekta su: INICIJATIVA (ideja, razgovori, kontakti, dogovor); STUDIJA (cilj, resursi, saladinski turizam, dimenzioniranje), IMOVINSKO - PRAVNI KOMPLEKS (suvlasništvo, sporazumi, pravilnici, ugovori), RAZRADA PROJEKTNIH RJEŠENJA (programi, uvjeti, projektiranje, kontrola), REALIZIRANJE PROJEKTA (financije, izgradnja, tehnički prijem), UPRAVLJANJE (planiranje, organizacija, vođenje, kontroliranje).

Praćenje ostvarivanja cilja je interpretacija od partnerstva do cilja Saladinskog turizma u sadržaju teksta: UPRAVLJANJE PROJEKTOM (menadžment, organizacija, financije, razvijanje sustava), UREĐENJE PROSTORA (uvjeti, dozvole, izgrađivanje i uređivanje, održavanje), STUDIJA (analiza stanja, ljudski resursi, dimenzioniranje, ekološki standardi), MARKETING (prodaja, promidžba, tržište, filozofija destinacije), IMOVINSKO PRAVNI KOMPLEKS (odluke, ugovori, pravilnici, suvlasništvo), TURISTIČKI PROIZVOD (nadgradnja, eko turizam, soft turizam cjelogodišnje poslovanje).

Od metode i smjernice za izradu prostorne planske dokumentacije izdvaja se način rješenja imovinsko pravnih pitanja. Prije izrade detaljnog plana uređenje oblikovati jedinstvenu parcelu (katastarsku česticu) koja pokriva jednu ili više zona.

U jedinstvenoj parceli ugovornim obvezama se od katastarskih čestica u vlasništvu stvori suvlasništvo u kome vrijede pravila dionica s utvrđenim postotkom vlasništva. Nakon izrade i donošenja detaljnog plana uređenja od suvlasništva jedinstvene parcele prema utanačenim pravilima za parcelaciju i raspodjelu parcela, vraća se samovlasništvo u novo oblikovane parcele za izgradnju i uređenje, Poropat (2000: 110-116).

Slika 1. Zone optimalne i etapne organizacije prostora

ZAKLJUČCI

Studija područja Saladinka – Sv. Martin daje okvirne mogućnosti razvoja te potrebne korake u izradi i realiziranju projekta.

Studija je ispunila jedan od osnovnih postavljenih ciljeva: daje prijedlog cjelogodišnjeg poslovanja na prostoru Saladinka Sv. Martin.

Studija pretpostavlja, temeljem analize postojećeg stanja, procijenjenih resursa, afirmiranosti destinacije, razvijenosti infrastrukture i dr., da razvoj prostora Saladinka Sv. Martin treba temeljiti na turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti, kao osnovnim i njima komplementarnim djelatnostima.

Saladinski turizam i ugostiteljstvo, te komplementarne djelatnosti treba razvijati u skladu suvremenih kretanja u tim djelatnostima, vodeći računa o očuvanju i valorizaciji autohtonih osobitosti, opterećenosti prostora, prostornom rasporedu sadržaja, zapošljavanju lokalnog i njemu gravitirajućeg pučanstva, poštivanju visokih ekoloških standarda i sl.

Razvoj prostora Saladinka – Sv. Martin treba temeljiti na najvišim standardima i kategorijama usluga i roba (usluge smještaja, prehrane, zabave, razonode, sporta, animacije, te niza drugih programa).

Studija ukazuje na neophodnost preciznog reguliranja svih odnosa između sudionika u realiziranju cjelokupnog projekta: vlasnika zemljišta i objekta, Grada Poreča, te drugih subjekata.

Studija pretpostavlja da je mogući pristup realiziranju projekta u jednakovrijednosti jedinične površine zemljišta na cijelom prostoru područja Saladinka – Sv. Martin.

Nakon usvajanja Studije potrebno je pristupiti razradi predloženih rješenja.

Studija ukazuje na potrebu sustavnog pristupa u izradi neophodnih dokumenata, realiziranju usvojenih rješenja i upravljanju projektom u svim njegovim fazama.

Literatura

1. Bratović, I.: Ograničavajući faktori – zaštita okoliša, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Službeni glasnik Grada Poreča, 2, Poreč 2000: 87-96
2. Bušelić, M.: Prognoza zaposlenosti, Razvoj Županije istarske 1996. - 2010. godine, FET "Dr. Mijo Mirković", Pula 1996: 59-63
3. Bušelić, M.: Stanovništvo i zaposlenost grada Poreča i njegovog područja Saladinka – Sv. Martin, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Službeni glasnik Grada Poreča, 2, Poreč 2000: 25-40
4. Bušelić, M.: Zapošljavanje i nezaposlenost grada Poreča, Gospodarstvo Istre, 2, FET "Dr. Mijo Mirković", Pula 1995: 123-128
5. Cetinski, V., Kušen, E.: Organizirana zdravstveno-turistička destinacija – pretpostavka razvitka zdravstvenog turizma, Prirodni ljekoviti činitelji u Hrvatskoj, Akademija medicinskih znanosti Hrvatske, Zagreb 2000: 101-105
6. Čaušević, M.: Potresno inženjerstvo, Školska knjiga, Zagreb 2001: 235-236
7. Krajnović, A.: Istraživanje stavova i potrošnje turista u Novigradu - rezultati, TZ Grada Novigrada, Privatna HT škola Manero, Novigrad - Višnjan 1998/1999
8. Kušen, E.: Turizam i prostor, Prostor, Znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam, 9 (2001), 1(21), Zagreb 2001: 1-14
9. Minčir, Đ.: Demografska kretanja u pojedinim općinama i dijelovima Istre, Gospodarstvo Istre, 1, Privredna komora Istre, Pula 1991: 37-53
10. Minčir, Đ.: Razvoj stanovništva Grada Poreča, Gospodarstvo Istre, FET "Dr. Mijo Mirković", Pula 1995: 52-63
11. Poropat, A., Ružić, P.: Tehnološki napredak i turizam, Hrvatski turizam na pragu XXI stoljeća, IV. Knjiga odabranih radova, Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč 1999: 215-225
12. Poropat, A., Šehanović, J., Radoičić, V.: Priprema građevinskog zemljišta u funkciji turističke izgradnje, Međunarodni kongres Hotelska kuća '92, Opatija 1992: 100-103
13. Poropat, A.: Analiza postojećeg stanja prostora, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Službeni glasnik Grada Poreča, 2, Poreč 2000: 3-24
14. Poropat, A.: Dozvoljeno opterećenje prostora i zone optimalne i etapne organizacije prostora, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Službeni glasnik Grada Poreča, 2, Poreč 2000: 97-107
15. Radnić, A.: Teoretski okvir gospodarske strukture turističkog područja, Međunarodni kongres Hotelska kuća '92, Opatija 1992: 32-34

16. Ružić, P., Krajnović, A.: Mogućnosti gospodarsko turističke ponude, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Službeni glasnik Grada Poreča,2, Poreč 2000: 41-86
17. Sila, Z.: Valorizacija prirodnih resursa u razvoju jadranskog turizma, Međunarodni kongres Hotelska kuća ' 92, Opatija 1992: 56-63
18. Šehanović, J., Poropat, A.: Smjernice daljnjih aktivnosti i zaključci, Studija područja Saladinka Sveti Martin, Službeni glasnik Grada Poreča,2, Poreč 2000: 108-117
19. Vujević, I.: Osnovne komponente valorizacije prostora u turizmu i racionalizacija turističke izgradnje, Međunarodni kongres Hotelska kuća ' 92, Opatija 1992: 64-74
20. *** Odluka o detaljnom (provedbenom) urbanističkom planu za turističko naselje Valkanela, Službeni glasnik općine Poreč, Poreč 1971: 7
21. *** Odluka o detaljnom urbanističkom planu za hotelsko turističko naselje "Villas Špadići", Službeni glasnik općine Poreč, Poreč 1968: 4
22. *** Odluka o donošenju Prostornog plana općine Poreč, Službeni glasnik Grada Poreča 1992: 7
23. *** Odluka o donošenju provedbenog (detaljnog) urbanističkog plana autokampa Koversada, Službeni glasnik općine Poreč, Poreč 1975: 11
24. *** Odluka o PUP-u turističke zone Lanterna, Službene novine ZOR, Poreč 1982: 31